Türkiye Maden, Madenî Eşya ve Makina Sanayii İşçileri Sendikası adına
Sahibi ve Yazı işleri müd.
KEMAL TÜRKLER
İdarehane : İstanbul Cağaloğlu, Nuruosmaniye Caddesi No. 38
Telefon: 27 21 39
Basıldığı yer
VAKIT MATBAASI

15 Kasım 1959 Pazar

MADEN-İŞ

Birlikten Kuvvet Doğar

MADEN-İŞ'E ÜYE OLAN HAKKINI ASLA KAYBETMEZ

YIL: 4 — SAYI: 39 · ON BEŞ GÜNDE BİR ÇIKAR · FİATI : 15 Kuruş

İşçilerin önemli üç isteği

Türk-iş Başkanı Nuri Beşer, Grev hakkının verilmesini gelir vergisi muafiyetinin genişletilmesini zaruri görüyor

Vergi Adaleti Sağlanmalıdır ! ..

Türk — İş başkanı sayın Nuri Beşer bir basın toplantısı yapmış ve şunları bildirmiştir:

Muhterem Basın Mensuplarına:

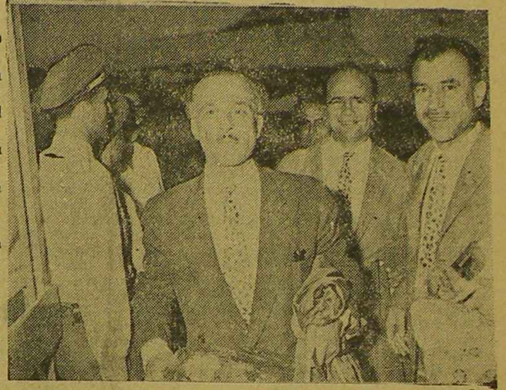
Üç gün önce, Tütün ve Sigara İşçileri Sendikasının yıllık kongresinde, çeşitli konular üzerinde yaptığım konuşmalar arasında bir vesile ile GREV mevzuunda da durdum. Maalesef Grev hakkındaki konuşmam, kongrede hazır bulunan iki sabah gazetesinin muhabiri arkadaşlarımız tarafından gerek mensubu bulundukları ve gerekse şehrimizde intişar eden diğer gazetelere yanlış aksettirilmiş, Zonguldaktaki Maden İşçileri Sendikaları Federasyonu kongresindeki Grev aleyhtarı havaya uymuş bir kimse olarak efkârıumumiye huzurunda GREV, İşverene Lokavt hakkı mış bulunmaktayım.

Bir işçi, bir Sendikacı ve nihayet Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu Başkanı sıfatiyle Grev hakkındaki değişmez kanaatimi müteaddit defalar izah ettim. Bu vesile ile tekrar edeyim.

Sermaye sahiplerine karşı (Sermaye ister ferdî, ister anonim olsun) mukayesesi dahi caiz olmıyacağı derecede zayıf durumda bulunan işçilerin, müşterek menfaat ve haklarının korunması için, tam anlamı ile hür ve medenî memleketlerde olduğu gibi, bu memleketlerle kader birliği etmiş bulunan Türkiyemiz ve Demokrasinin esas müesseselerinden biri sayılan Sendika kurmak hak ve hürriyetinin hemen yanında, işçiye GREV, İşverene Lakavt hakkının da tanınması lâzımdır, zaruridir.

Memleketimizde süratle değişen iktisadî şartlarla gelişen sanayiimizin ortasında sosyal adaleti devamlı olarak sağlıyacak

(Devamı 3. de)

Türk—İş konfederasyonu başkanı Nuri Beşer, Cenevreden dönerken Başkan ve killeri Demirsoy ve Beyazla

İş kanunu Kağıthane semtine uğramıyor

İŞ ELBİSELERİ VERİLMİYOR YEMEKHANE YOK, İŞE GELİŞ GİDİŞTE TAŞIT BULUNMUYOR, HELE BAZI FABRİKALARDA HELA BİL E MEVCUT DEĞİL

İşçiler sıkıntıdan kurtarılmalı

Kâğıthane'de Sünnet Köprüsü yanında kurulu Merbalit Sun'î Mermer Fabrikası işçilerinin Maden - İş Sendikası Merkezine bildirdikleri şikâyetler şunlardır:

İşçilere, kanunî hakları olan iş elbiseleri verilmemektedir. İşçiler temizlenmek için bir kalıp sabun dahi bulamamakta, kendi ücretlerinden sabun almak zorunda kalmaktadırlar. İşçiler yemek yiyecek yer bulamamakta, elbiselerini koyacak bir soyunma dolabından mahrum kalmaktadır. Bunların bir an önce giderilmesi lâzımdır.

(Devamı 3. de)

Türk Demir Dökümden şikayet hiç eksilmiyor

AŞÇI, BEKÇİ VE SÖFÖRLER. HALÂ ESKİ USÛL ÜZERE FAZLA ÇALIŞTIRILIYOR, ÜS TELİK FAZLA MESAİ FARKI DA ÖDENMİYOR

Türk Demir Döküm fabrikasından şikâyetler bir türlü sona ermemektedir. Gün geçmiyor ki işçiler, ücretleri ile ilgili çeşitli şikâyetleri Maden—İş sendikasına aksettirmesinler. İşte bir yenisi:

Maden—İş üyelerinden 9 aşçı, 7 bekçi ve 2 şoför, sendikaya gelerek T.D.D. fabrikasında aralı işler nizamnamesinde değiştirilen hükümlerden sonra bir müddet kendilerine fazla mesai farklarının verilmediğini söylemişlerdir. Sendika genel sekreterliği durumu incelemiş ve şu sonuca varmıştır:

Önceleri 12 saat çalıştırılan ahçılar, bekçiler ve şoförler 1 Haziran 1959 tarihinde yürürlüğe giren 7284 sayılı kanuna göre günde yalnız 8 saat calışacaklar, fazla çalıştırıldıkları takdirde her fazla saat için yüzde elli zamlı ücret alacaklardır (T.D.D. Fabrikasında kanun hükümleri 14.9.1959 ta uygulanmaya başlamıştır. Bu duruma göre bu şikâyetçi işçilere 3,5 aylık ücretlerinin zamlı ödenmesi gerektir.

Sendika, işçilerin haklı olduğunu görerek durumu Bölge Çalışma Müdürlüğüne bildirmiştir.

İstinye kablo fabrikasında da 12 S.çalışma Var

İstinyedeki Kavol Kablo fabrikasında çalışan bekçilere hâla 12 saatlık iş müddeti uygulanmaktadır. Halbuki 1 Haziran 1959 danberi bu gibi işçilere 8 saatlık iş müddeti tatbik edilecek, fazla çalıştırılırlarsa zamlı ücret ödenecektir. Kavol Kablo fabrikasının bu aya kadar kanun hükmünü yerine getirmemesi üzerine Maden — İş sendikası durumu Bölgeye bildirmiş ve işverene kanun hükümlerini tatbik ettirilmesini istemiştir. İşçilerin biriken alacaklarının verilmesi ve bundan böyle bekçilerin günde yalnız sekiz saat çalıştırılması lâzımdır.

TürkD.D.Fabrikasında iş ihtilâfımız işçi lehine netice verdi %10

Bir buçuk yıldan beri sonucu beklenen önemli bir iş uyuşmazlığı Yüksek Hakem Kurulunda karara bağlanarak işçiler lehine bitmiştir.

Türk Demir Döküm Fabrikası işçileri adına Maden - İş Sendikasının ücretlere zam için çıkardığı toplulukla iş ihtilâfı kararının özeti şudur:

3.7.1959 dan itibaren işçi ücretlerine yüzde 10 zam yapılacaktır.

Bu tarihten itibaren geçen günlerin ücretlerine isabet eden zamlar da işçilere aynen ödenecektir.

Ramazanoğlu Bakır Levha Fabrikasında

MÜNAVEBE İLE ÇALIŞTIRILAN İŞÇİLERE HAKLARI VERİLMİYOR İŞÇİLERDEN ZORLA İBRANAME ALINMAK İSTENDİ HADİSE BÖLGEYE AKSETTİRİLDİ

Hasköy'de kurulu Ahmet ve Ali Ramazanoğlu'na ait bakır levha imalâthanesinde çalışan işçilere yapılmakta ve işçiler durumu Maden - İş Sendikası'na duyurarak, hallini istemektedirler. Maden—İş Sendika Müfettişleri ile işyerinde incelemeler yaptırmakta, haklı bulduğu bu şikâyetleri resmî makamlara bildirerek, işçi haklarının kaybına meydan uzun zamandan beri kanunsuz çeşitli muameleler verilmemesine çalışmaktadır.

Bir ara, işçileri münavebe ile çalıştırmış, onlara yarım gündelik ödemiş, Sendika olayı haber alır almaz, Bölge Çalışma Müdürlüğüne bilgi vermiş, işçilere ücretlerinin tamamının verilmesini sağlamıştı.

Sekiz ay işçilerine yarım yevmiye vermeyi kanuna aykırı olmasına rağmen, devam ettirmek isteyen işverenler 28 Eylûl 1959 tarihinde Bölge Çalışma Müdürlüğünden gelen emir üzerine, bu münavebeli tediyeye son vermiş ve noksan ödemleri de tam olarak vermeye mecbur tutulmuştur.

Bundan muğber olan işverenler bu defa işçilere imza oyunu oynamak istemiştir. İşçilerin biriken alacaklarının üstüne yatmak isteyen işveren Ali Ramazanoğlu, 3 Ekim 1959 da Cumartesi günü ücretlerini almağa giden işçilere baskı yapmağa kalkışmış ve işçilere bir kâğıdı imzalattırmağa çalışmıştır. Gûya kâğıt, işçilerin menfaatine imiş.

Halbuki Ali Ramazanoğlu'nun işçileri baskı altında imzalamaya zorladığı kâğıtta şu maddeler yer almıştı:

(Devamı 3. de)

Emet şubesi kongresi yapıldı

Kısa zamanda büyük varlık gösteren şube idarcileri Grev hakkının mutlaka verilmesi hususunda teşebbüse geçilmesini istiyor

YENİ İDARE HEY'ETİ SEÇİMİ BAŞARILI OLDU

Maden - İş Sendikasının Emet Şubesi yıllık kongresi yapılmıştır. Kongree Başkanlığına Mustafa Ağarı, İkinci Başkanlığa Cemal Öztürk, Sekreterliklere Ali Erduran ile Ömer Dursun getirilmiştir. Sendika Başkanı çalışma raporunu okumuş ve şunları belirtmiştir:

Muhterem Arkadaşlar,

Sendikamızın ilk kongresini açmak üzere toplanmış bulunuyoruz. Bu münasebetle Sendikamızın muhterem azalarını hürmetre selâmlarken duyduğum se vinç ve saadetin büyük olduğunu heyecanla arz ederim.

Bir milletin refahı yaptığı istihsalin derecesi ile ölçülür. Çok istihsal yapmak içinde iş hayatının tanzimi gerektir. İş hayatının iyi gelişmesinde Sendikamızın rolü de çok büyük bir önem taşımaktadır.

Bizler bu Sendikayı bir düzen unsuru olarak kurduk. Gayemiz işverenlerle mücadele etmek değil şerefli Türk işçisinin refahı yolunda onlarla işbirliği yapmak ve elde edemediğimiz haklarımızı, birlik halinde ve kanunlar dairesinde istihsal edeceğiz. Yolumuz daima hak yoludur. Hiç bir zaman hak ve

Arkadaşlar Sendikamız hanüz daha yeni kurulmuştur. Bir çok maddî ve manevî zorluklarla karşı karşıya kalan İdare Hey'etimiz ancak bu kadar yapabilmiştir.

1 — Türk milletinin ve şerefli Türk işçisinin hakiki his ve emellerini temsil ettiğine kani bulunan Sendikamız İdare Hey'ti, milli vazifesini ikmal lüzumunu her mülâhazanın üstünde tutmaktadır. Takip etmekte olduğumuz kanunlar dairesinde prensiplerin ilk esaslarını tesbit etti Ondan sonra da feragat le ve azimle o tesbit etmiş olduğu esaslar üzerinde yürüdü ve muvaffak olduktan sonra millî mefkureye tam iman ve onun icaplarına tereddütsüz tevessülün neticesi elbetteki muvaffakıyetdir. Sendikamızın şerefli Türk işçisi için yapılan ve yapılmakta olan işlerin hatırası her türlü hatıraların üstünde tutulmazsa millî tarih mefhumunun kıymetini takdiri memkün olamaz.

2 — Yukarıda bahsetmiş olduğumuz bu güne kadar bunca engellere karşı ilerleme yolunda attığımız adımlar göz önüne getirilirse önümüzdeki senelerin sendikamızın vaat ettiği muvaffakıyet ufuklarının ne kadar geniş olabileceğini tahminde güçlük çekilemez. Bu mülâhazanın isabeti bir şarta bağlıdır. O şart şerefli işçimizin muhabbet ve itimadının sendikamız üzerinde eksik olmamasına dikkat ve feragatle çalışmaktır. Sendikamız kusur etmedikçe, selim, hisli, şuurlu ve vefalı işçimizin muhabbet ve itimadından emin olabiliriz. İşçilerimizin Sendikamıza göstermekte olduğu alâka ve itimada karşı en derin hürmetle eğilir ve minnet ve şükranlarımı sunarım.

3 — Arkadaşlar biz yüksek mefküreli büyük bir ailesinin, bir birine samimi arkadaşlıkla bağlı azasıyız. Müşterek mefkûre ve karşılıklı samimiyetin icabı bir birimizi tenvir ve irşat ederek İdare Hey'etini en isabetli yolda yürütmekdir. Sendikamız mensuplarının bu şiarı yükseldikçe Sendikamızda da tesanüt, yüksek birlik ve millî mefkureye hizmet kudreti inkişaf eder. Yükselir. Bir birimizi irşat ve tenvir etmekte yalnız fayda vardır. Bundan asla zarar gelmez Fakat aksinden çok zarar görüleceği tecrübelerle sabittir.

4 — Muhterem arkadaşlarım. Raporumuzun bu kısmına gelmiş iken sigortaya da temas etmeden geçemiyeceğiz. Teşkilâtın henüz tam manâsı ile bu bölgede oturmadığını buna büyük gayretler sarf ederek işçi kütlesine daha faydalı olmaya çalıştığımızı biliyorsunuz fakat günün icaplarına göre cevap verecek bir duruma getirilmesi icap etmektedir. Önümüzdeki yıllar Türk evlâtlarını daha müreffeh ve daha olgun durumda görmek hepimizi daha mes'ut ve daha bahtiyar edecektir.

5 — Muhterem Sendika üyesi! Sendikamızın Çalışma Vekâletine yapmış olduğu müracaat üzerine branşımızda olmak üzere her türlü maden, madenî eşya ve makina sanayii iş kollarında tatbik edilmesi hususunda bir asgarî ücretin tesbit edilmesi sağlanmıştır. Asgari ücret komisyonuna gönderdiğimiz işçi temsilcisi ve İdare Hey eti vazifesini başarmış ve iş yerimizde 16 yaşından küçük olan işçilere 7 lira 16 yaşından büyük olan işçilere 8 lira ve yer altında çalışan 16 yaşından büyük olan yaştaki işçilere 9 lira olarak karar verilmiştir. Bu karar 1.1.1959 tarihinden itibaren mer'iyete girmiştir Asgarî ücret mevzuunda dikkatle duran Sendikamız bu günkü şartlar içerisinde tesbit edilen asgari ücretlerin, pek kifayetsiz olduğu ve bu hususta asgari ücretlerin işçilerin, gıda ihtiyaçlarını karşılamadığı gibi ailevi durumlarına da yardımcı olmamaktadır. Bu hususta Vekâletin ve ilgili diğer makamların nazarını da çekmek isteriz.

6 — Sayın üyeler zaman zaman suiniyet sahibi bulunan iş veren veya işveren vekillerinin elinde gerek hükûmetimizin politikasını güçleştirmek maksadı ile ve gerekse hayat standardı üzerine ağır tesirler yaratmak maksadı ile işsizlik yaratmak cihetine gitmeye teveşsül etmektedirler. Bunun birinci ağırlığını işinden atılan Türk işçisi ve onun ailesi ve dolayısı ile millî gelirine tesir eden hükûmetimiz çekmektedir. Bu bakımdan nitekim Emetde çalışmakta bulunan Boraks madencilik şirketinden Sendika İdare Hey'etinden ve Sendika üyeleri bulunan 13 çavuş üye işlerinden çıkarılmışlardır. Sendikamıza müracaat eden 13 vaçuş üyenin çıkarılmasına Sendikamız bu mühim olaya Genel Merkezimizce derhal el konarak 2 çavuş üyenin Kütahya İl Hakem Kurulu kararı ile 9 sendikalı çavuş üyenin de Sendikamız aracılığı ile işlerine iade edilmişlerdir. 2 çavuş üyenin de seendikamahkemelerine halen daha devam olunmaktadır.

Büyük kongrenin Muhterem azası. Geçen devre yaptığımız ve yapmakta olduğumuz işleri bir beyanname halinde hülâsa ettik. Burada huzurunuza arz olunmuştur. Bizler istihsal ordusunun erleri olarak elbetteki, bu meyanda başımızdaki büyüklerimizden ve muhterem devletimizden haklarımızın korunması bakımından bir çok isteklerimiz vardır. Bunlara da huzurunuzda temas etmeden geçemiyeceğiz.

A — Bu isteklerimizin başında ilk olarak milli sanayiin inkişafında hayat standardının yükselmesinde başlıca unsuru teşkil etmekde sermayenin ahenkli yürümesini sağlıyacak olan KOLLEKTİF İŞ akdi kanununun da bir an önce meriyete konulmasını.

B — Muhterem büyüklerimize hatırlatmak isteriz ki bu cümleden olmak üzere biz yaşıyan bir insan olarak sahibi bulunduğumuz insan hakları beyannamesine göre yaşamamızı bu bakımdan hiç olmazsa bir senelik bedenen çalışmamızın mükâfatını senede en az bir aylık olmak üzere ücretimizin peşinen ödenmesi şartı ile yıllık ücretli izin kanununun da büyüklerimiz tarafından mer'iyete konulmasını arz ediyoruz.

C — Bütün hızı ile ilerliyen Sendikamız ve Türkiye sendikacılığının günün şartlarına göre Milliyetci ve vatansever Türk işçisinin çoktan hak etdiği hatta imtihanlarını bile iyi derece ile verdiği bu gün hür dünyanın işçisine tanıdığı GREV hakkının bir an önre şerefli işçilerimize tanınmasıdır. Feragatli Türk çocuğu bu güne kadar canını siper ettiği bu vatan için hayırsız olan hiç bir şey talep etmemişdi etmesinede imkân ve ihtimal yoktur.

D — Bir isteğimiz de iş kanununda işçi aleyhine olan hükümlerin lehte tâdil edilmesi ile bilhassa işçi mümessillik müessesenin lağv edilmesi ve bu hakkın sendikalara tanınmasını talep etmekteyiz.

E — Emekle sermayenin ahenkli yürümesinde en büyük unsuru teşkil eden Türk Sendikacılığının anayasa teminatı altına alınmasına ve bu meyanda Sendikalar kanununda tadiller yapılmasını istiyoruz. Hal böyle iken bizler deriz ki. Devlet Baba bizlere meşru olan bu hakları tanı yine Devlet Baba olarak başımızda hakem ol ve bizleri uzlaştır.

Arkadaşlar. Bizler bir senelik faaliyitimizi verimli verimsiz olarak huzurunuza sermiş bulunuyoruz. Bu itibarla faaliyetlerimizde bir kusurlarımız varsa heyeti umumiyenizin vereceği karara boynumuz eğiktir. Huzurunuzdan ayrılırken yeni seçilecek İdare Kuruluna candan başarılar dilerim. Muhterem kongremizin Türk sanaviinde inkişaf etmesinde ve Türk işçisinin arzu ettiği davalarının hallinde kararlar alınmasını candan diler, muhterem heyetinizi bir kerre daha hürmetle selâmlarım.

Bunu takiben üyeler, konuşmaya lüzum görmemiş. Hesap tetkik komisyonu raporunun da tatmin edici olduğunu bildirmişlerdir. Yapılan seçimlerde şube yönetim kurulu şöyle teşekkül etmiştir:

Mustafa Ağarı, Halil Kayalı, Ömer Dursun, İsmail Eğrigöz, Ali Rıza İğde, Mehmet Doğanay, Faruk Küçük, Halit Uzun, Mehmet Gökduman, Ali Çelik, Cemal Öztürk.

Yeni Yönetim Kurulu mensupları aralarında iş bölümü yapmış Başkanlığa Mustara Ağarı, Başkan Veklliğine İsmail Eğrigöz, Sekreterliğe Ömer Dursun, Muhasipliğe Halil Kayalı, Veznedarlığa Ali Çelik getirilmiştir. Diğer sorumlu idarecilerle birlikte yeni Emet Şubesi Yönetim Kuruluna başarılar dileriz.

Altınbaş Çivi Fabrikasında saat bile yok

Kanuni vecibe yerine getirilmeli

Bomontideki Altınbaş Çivi Fabrikasında çalışan Maden — İş Sendikası üyeleri, Sendika Genel Sekreterliğine 4 şikâyette bulunmuşlardır. Bunlar şöyle özetlenebilir:

1 — Eskiden sabahları saat 8 de işbaşı yapılıyordu. İşveren, nedense bizim muvafakatımızı almadan işbaşını yarım saat önceye aldı. Bundan çok zarar görüyoruz.

2 — Fabrikada duvar saati yoktur. Bu yüzden vaktin geldiğini bilmiyor, ve bazı günler fazla çalışıyor, karşılığını alamıyoruz. Evvelce işveren duvar saati yokluğunu bahane ediyordu. Şimdi piyasada her cins saat var. Alması lâzımdır.

3 — İş elbiselerimiz eskimiş, yenilerinin verilme zamanı geldiği halde, bugün, yarın denerek atlatılmışızdır. Yedi aydan beri iş elbisesi vermeyen işveren yüzünden maddî zararlara düçar oluyoruz.

4 — İş yerine saat almayan ve yazıhanedeki saatle bizi oyalayan işverenin saatin bozukluğunu bahane ederek, bizleri fazla çalıştırmak istediği anlaşılıyor. Bu kanunsuz yola başvurmamasının teminini istiyoruz.

Sendika, Bölgeye durumu bildirmiştir.

Saat bozukluğu numarası ile işçileri fazla çalıştırıp, parasını vermemek açıkgözlük sayılırsa da işçi hakkının kimseye çiğnetilmiyeceğini işverenin bilmesi lâzımdır. İşveren iyi niyetini isbat etmek istiyorsa, kanuna göre iş yapmalı, saat almalıdır.

Kağıthane Semti

(Baştarafı 1. de)

Ayrıca, yine Kâğıthane'de kurulu Rabak Elektrolit bakır fabrikasında da iş elbisesi verilmediği, helâ, duş, yıkanma ve soyunma yeri olmadığı, yemekhane bulunmadığı görülmüştür. En basit ilk yardım teşkilâtından yoksun olan fabrikada sebep gösterilmeden sık sık ceza kesilmesi de dikkati çekmiştir. Hele 8-16 ve 16-24 postalarının çıkış ve girişlerinde taşıt bulundurulmaması işçilerin gelip gidişlerini zorlaştırmakta ve çok pahalıya mal etmektedir.

Kâğıthanenin, bölgeye uzay olması, kanun hükümlerinin tatbikini unutturuyor mu dersiniz?

Fakat, Maden - İş Sendikası'nın her işyerinde gözü, her semtte kulağı ve her kanuna aykırı işin önüne geçecek takipçileri vardır.

ŞUBELERDE GEZİNTİ

K. Nârmanlı bütün şubeleri dolaşıyor

BAKIRKÖY SENDİKA ŞUBESİ İDARECİLERİ İLE YAPILAN SOHBET VERMLİ GEÇTİ

YAZAN:
KÂZIM NARMANLI

Samimi, içten gelen bir bağla bağlaşmış arkadaşların arasında bulunmak insana huzur veriyor. Çünkü hepsi sorusunda da samimî, dinlerken de samimî davranmasını biliyorlar. Daha intibalarımı anlatmadan evvel.. Bu çalışkan ve vefakâr arkadaşlarıma canı gönülden teşekkür edeyim,. ismen kendilerini tanıttıktan sonra o akşamki huzur içinde geçen toplantıdan bahsedeceğim.

BAKIRKÖY ŞUBESİ İDARE HEY'ETİ ARKADAŞLARIM:

Başkan: Zeki Utku
Başkan Vekili! Raşit Özkepçe
Sekreter: Atillâ Ekici
Aza: Kâzım Öcal
Aza: Ali Bayram
Aza: Sami Mısırlı
Aza: Adil Öztümer

Sevgili üye ve okuyucularım. Merkez olarak aldığımız kararı teşkilâta yaymadan evvel Bakırköyden aldığım davete icabet ederek 23.10.959 akşamı Bakırköy'e vardım. Ne iyi oldu, sevip saymasını bilen doğru olup doğruluğa inanan kimselere inanacak, inanacağız. Bakırköy Şubesi İdare Hey'eti arkadaşlarım sizi defalarca Cemiyetimiz adına tebrik ederim, sağolun.

Bu şube gezilerim devam edecek sırası ile bütün şubeleri ziyaret edeceğim bütün arkadaşlarımızla aynı şevki aynı vazife sevgisini göreceğimizden eminiz. Davanın sadık elemanları. Daha evvelki hafta Emaye Taş fabrikası Genel Başkanımız Kemal Türkler'le beraber gezdiğimiz zaman sendika üyesi olan arkadaşlarım gözleri ile bizlere isteklerini bildiriyorlardı. Şubenin yazılı müracaatları titizlikle ele alınmış işyeri Müdürü ile temasa geçilerek bütün meselelerin halline gidilmesi için müsait bir zamanda karşılıklı oturulup halledilecektir. Sizlerin sendikanıza bağlılığınız meselelerin halli için kâfidir. Sabırla başımızdaki idarecilerin takip ettiği yolu takip edip neticelerin halli uğruna daima bağdaşmış olmamız şarttır. Maden - İş üyesi geçmiş zamanı mazi temizliği içerisinde olan idarecileri kendi temiz mazisi ve süre gelen bir ilerleme ile daima başı dik azimli adımlarla ilerleme yolundadır. Bunun böyle olması şarttır. Çünkü aydın işini bilir üye topluluğu hem çalışmasını biliyor hemde çalıştırıyor. Şube kongresinde arkadaşlarının kıymetli reyleri ile seçilen yukarıda adını bildirdiğim arkadaşların çalışmasını gönül isterki bütün üye görsün ve anlasınki kendine faydalı olabilmek için cansiperane nasıl çalışılırmış inanın bendeniz şubenin eşiğinden içeri adımımı atar atmaz temiz bir pak bir oda herşeyi intizamlı, İdare Hey'eti vezifesini müdrik alışkan olduğum halde gayri ihtiyarî kendi halime dikkat etmek mecburiyetinde kaldım. Böyle intizamlı olan idarecinin yapacağı iş te intizamlıdır. Zaten benim kabul ettiğim bir fikrim var söyliyeyim. Teşkilâtın en son üyesi olsam inancım üzere faydalı olmak üzere koşarım. Söz dinlerim dinletene de hürmet ederim. Maden - İş böyle anlayışı tatbik sahasında gösteriyor. Çünkü en baştan en sona herkes yapıyor ondan sonra sen gör der gibi lâfı güzaftan ziyade yaptığı işleri önüne seriyor. Bakırköy Şube idarecileri, sizlerden çok memnun oldum Allah'ta memnun olsun.

Değerli arkadaşlar: Bir sürü dileklerinizi gerek Başkan Zeki Utu'dan olsun kerekse o geceki toplantınızda olsun tesbit etmiş vaziyetteyim. Bizzat Genel Başkanla her maddenin üzerinde sizin tahmininizden fazla diyebilirim durmaktayız. Daha parlak çalışmalarınızı görmek en büyük arzumuzdur. Sizleri sizlerle beraber çalışan bütün teşkilât arkadaşlarımızı bütün kalbimizle alkışlamak ve bağrımıza basmak en büyük emelimiz olacaktır

Selâmlar.

il hakem'in bir yanlışı düzetilmeli

İl hakem kurulu kararlarından birinde yanlış bildirilen bir husus Maden — İş Sendikası Genel Sekreterliğince Bölgeye aksettirilmiştir. Bu yazıda şöyle denilmektedir:

"Silâhtarağa, Alibeyköyü Çoban Çeşme Levent Yolu üzerinde kurulu Sungurlar Kazan Fabrikasında asgarî ücretin 500 kuruş olduğu İl Hakem Kurulu kararında zikredilmiş ve mümasil olarak gösterilmiştir.

Madenî eşya branşında çocuk zammı verilmeyen ve ağır ve tehlikeli işler zümresinden olan işyerleri için 750 kuruş olarak asgarî ücret tesbit edilmiştir.

Tatbiki cihetine gidilmesi için gereğinin yapılmasını rica ederim. Saygılarla.

Genel Sekreter
Ruhi YÜMLÜ„

Aynı hal Topçulardaki Harun Çam madenî eşya fabrikasında görülmüştür. Bölgenin ilgisi beklenmektedir.

Vefa Fermuar İşyerinde İşçi mümesili yok

Vefada kurulu Eris Fermuar fabrikasında çalışan Maden—İş sendikası üyelerinden bir gurup sendika genel sekreterliğine başvurarak şunları bildirmişlerdir:

(İşyerimizde bir türlü mümessil işçi seçimi yapılmamaktadır. Kaç defa işverene hatırlattı isek de, aldırmadılar. Bunun temini istiyoruz.)

Bu şikâyet Bölgeye aksettirilmiş, Bölge Müdürlüğü de işyerine tebligat yapmış ve bir an önce mümessil seçimi yapılmasını bildirmiştir.

Aynı işyerinde çalışan işçiler ayrıca şu şikâyetlerini de bildirmişlerdir:

(İşyerinde bize iş elbisesi verilmiyor. Yemeklerimizi gelişi güzel yerlerde yemek zorunda kalıyoruz. Zira yemekhane yok. Soyunma dolapları da olmadığından elbiselerimiz ve eşyamızı korumak için çok güçlük çekiyoruz. İşveren kanunen vermeğe mecbur olduğu iş elbiselerini vermemekle işçi haklarını baltalamaktadır. Hele yemekhane ayırmaması ile işçiyi hor gördüğünü göstermektedir. Halbuki her gün artan kazancını, fedâkâr biz işçilerin emeği ile sağlıyor. Kanun ne emre diyorsa onu yerine getirsin.)

Bu şikâyetler de Bölgeye aksettirilmiştir. Bir an önce bu isteklerin yerine getirilmesi için Maden—İş sendikası çalışmalarına ve isteklerine devam edecektir.

MISTIK'IN KÖŞESİ

Sendikanın verdiği kararlar, işçilerce çok iyi karşılandı

YAZAN:
KÂZIM NARMANLI

Keyifli, keyifli gülerlerken Mıstık yanıma oturdu.

— Kâzım emmi hoşnutum Allah ta sizlerden hoşnut olsun. Ne güzel, vay canıma vay, ne güzel kararlar alıyorsunuz, ha şöyle. Bu bu çok güzel mevzuu.

— Hangi mevzudan bahsediyorsun Mıstık?

— Bak hele çokluğundan unutmuşsun, Kâzım emmi Eyüp Şubesinde teknik resim dersi, vay anasını aklıma, fikrime gelmiyen şeydi, be emmi. Şimdi oraya sanatkâr arkadaşlar gelecek, ilerletecek.

— Tbiî, herkes iştirak edebilir, yalnız sanatkâr değil ki ne kabiliyetler var ki imkân bulamadığı için bir köşede kalmış öğrenmek için can atıyor. Onlardan hem memleket hem de işyerlerimiz istifade edecek, dolayısı ile arkadaş fazla kazanç imkânı bulacak, dahası var Mıstık.

— Söyle, hakkın rızası için söyle. O kadar çok memnun oluyorum ki dünyalar benim oluvor, neymiş dahası?

nı da sağlıyacağız.

— Teknik resim derslerine muvazi olarak sanat öğretim imkâ-

— Yani kurs.

— Neden olmasın canım,

— Yavaş bir tempo içerisinde kurulacak atölye hem arkadaşlarımızın yetişmesine hem de imtihan edilmek suretiyle derecelerini meydana çıkarıp işçi istiyen işyerlerine: Bizde şu evsafta Tornacı, Tesviyeci, Plânyacı var, deme imkânını sağlıyacağız iyi olmaz mı?

— Aman Kâzım emmi sevincimden ne söyliyeceğimi bilmiyorum. Bu vazifeyi kim üstüne aldı.

— İdare Hey'eti arkadaşlar Başkanı vazifeli kıldılar, o da vekillerinden yani benimle Hayri Güneş'i vazifelendirdi.

— Vay anam vay Allah yardımcınız olsun. Hele ben başkanın odasına gideyim.

Mıstık Başkanın odasından yanıma geldikten sonra değişmiş, ara sıra dudaklarını ısırıyor ve kendi kendine:

— Vay, vay işler hazırlanmış ta halâ ben koyulan yerde otluyorum.

— Ne oldu Mıstık?

— Sorma emmi sorma.

— Benim yine hayretle baktığımı görünce:

— Gittim de şaşırdım, niye şimdiye kadar sen bunları bana anlatmadın?

— Neyi anlatmamı istiyordun kardeşim

— Yapılan akitleri..

— Nasıl, senin haberin yok muydu?

— Vardı, vardı amma böyle değildi ki. Eh diyordum, çocuklar anlaşma yapıyorlar.

— Şimdi ne gördün?

— Ne göreceğim. Başkan çatır, çatır bir kuruşun üstüne pazarlık ediyor. işveren ısrar ediyor.

— Bu gün değil, hemen hemen her gün sayın işverenlerimiz buraya uğrar, onlar kendi menfaatlerini, sendikamız da üyelerinin menfaatlerini müdafaa etmek için pazarlık yaparlar. Bundan iyi bir şey olamazki kardeşim. Mıstık Umacı gibi sendikalardan kaçan işverenlerimiz kalmadı diyebiliriz. Anlaşmalarımız her iki taraf için de iyi oluyor. Bak şimdi Bakırkyy'e gideceğiz. Oradaki arkadaşlarımızın bir çok dilekleri var. Sayın işveren vekili buraya gelecekti, ama işlerinin çokluğundan iki gün sonra, dedi Hayır, dedik biz şimdi geliyoruz. Çünkü arkadaşlarımızın müşkülleri bir an evvel çözülmeli, değil mi?

— Tabiî, canım tabiî. Yalnız bir şey hoşuma gitmedi. Sendikalı olmıyanları ayırdılar.

— Nasıl ayırdılar ?

— Anlaşmada olan imkânlardan faydalanamıyacaklar

— Üzülme Mıstık onun öyle olması lâzım. Onlar kişiler, ama kendilerini akıllı yerine koyup nasıl olsa alırız hesabından işin beleşciliğine kaçıyorlar. Öyle yağma yok. Diğer tarafta dişinden tırnağından kesip ödedikleri aidatla koca cemiyetin ağırlığını çeksinler, onlar üstelik te yağcılık edercesine ben Sendikalı değilim, ama yine de sizden fazla alıyorum. Çünkü işveren Sendikalıları sevmiyor. Hayır Mıstık kararımız kat'î, üye olmıyanın işine bakmıyacağız. Şimdi değilse yarın lâzım olur diye düşünen arkadaşların emrindeyiz vesselâm.

— Geçen, bir kararınız gözüme ilişti. Bir arkadaş çok müşkül durumda olduğu halde İdare Hey'eti olarak reddetmişsiniz.

— Nasıl Sendikalı arkadaşlara enayiler der de hem kendini akıllı hem de onlarla alay eder mi karar kat'î anlaşıldı mı arkadaşım.

Mıstık yerinden doğruldu:

— Allh onlara da akıl versin, Şahsî kanaatime göre işimi severim. İşverenimi sayar severim. Fakat Sendikamı ihmâl şöyle dursun uğramadığım zaman kendimde eksiklik hissederim. Hayırlı günler Kâzım emmi, saat epey ilerledi.

— Güle güle Mıstık.

Halinden memnun Mıstık sakin sakin odayı terketti

Değirmisaz işçileri kömür istiyorlar

Garp Linyitleri Değirmisaz işletmesinde çalışan kalifiye işçilerden bir grup İşletme müessese Müdürlüğüne başvurarak sosyal yardımlardan gereği kadar faydalanamadıklarını bildirmişlerdir. İşletme bu müracaatı karşılamadığı için işçiler toplu halde Maden - İş Sendikasına müracaat ederek çeşitli Sosyal yardımlardan faydalandırılmalarını, bu arada kömür istihkaklarının verilmesinin teminini istemişlerdir.

Sonuçlanan iş ihtilafları ve yeni zamlar

İşçilere verilen zam sendikayı tatmin etmezse Y. Hakeme başvuruluyor

Maden — İş Sendikası, işçi ücretlerinin arttırılması için yapmakta olduğu teşebbüslere aralıksız devam etmektedir. Son günlerde bir kaç işyerinde daha toplulukla iş ihtilâfı çıkararak ya İl Hakem Kurulu kararı ile, ya da işverenle anlaşarak işçi ücretlerine zam sağlamıştır. Bunlardan memnun olan işçiler, işyerinde henüz sendikaya yazılmamış tek tük işçi varsa onların da kendileri gibi Maden — İş saflarında toplanmalarını sağlamıştır.

Sendikanın elde ettiği ücret zamlarını bildiriyoruz:

Kartal — Yunus'ta kurulu Oralit fabrikasında çıkan toplulukla iş ihtilâfı sonuçlanmıştır. İşveren bir yıllık işçilere günde 1.5 lira, 1 yıldan az bir süredenberi işyerinde çalışanlara ise günde 1 lira zam yapmağı kabul etmiştir.

Faruk Demirbağ Kilit fabrikasında çalışan işçilere kademe'li zam yapılması sağlanmıştır. İşçilere günde 40 kuruştan 200 kuruşa kadar zam yapılmaktadır. Az ücretlilere çok, yüksek ücretlilere ise normal bir zam yapılması prensibi sendika ve işveren tarafından kabul edilmiştir.

Samuel Yoruhan Civi fabrikasında çalışan işçilere de yüzde 15 zam yapılması temin edilmiştir.

Onnik Demirci bakır fabrikasındaki işçilere de haftalık ücret esası üzerinden zam yapılması yoluna gidilmiş ve muvaffak olunmuştur. İşçilerin haftalık ücretlerine 5 ilâ 15 lira arasnıda zam yapılmıştır.

Ramazanoğlu Bakır Levha FABRİKASINDA

(Baştarafı 1. de)

1958 yılına kadar çalıştığım müesseseden bütün haklarımı tam olarak aldım. Fabrikada iş olmadığı zaman ödenen yarım yevmiyelerden arta kalan alacaklarımı da tamamen aldım.

Müessesede hiç bir kanunî alacağım kalmamıştır.

İşverenle tam bir anlayış içinde bu ibranameyi gönül rızası ile imza ediyorum.

İşte, Ali Ramazanoğlu'nun sonsuz iyi niyeti ile ve işçilere gönül boşluğu ile imza ettirmeğe çalıştığı belge. İşçi bakımından işçi haklarının kaybına ve emeklerinin boşa gitmesine sebep olacak ölüm fermanı.

Maden - İş üyeleri, koyun postuna bürünerek uzatılan bu ibranameyi imzalamamış, bir kısım işçiler ise "patrondur, soyadı mübarek Ramazan ayının adını taşımaktadır. Adı da ulu bir din adamının muhterem adının aynıdır. Yalan söyleyecek değil ya, herhalde lehimize bir şey„ diyerek haklarının ziyaına sebep olan bu yazıyı imzalamışlardır. İmzalamayan işçilerin direnmesinden ağzı köpüren işveren bağırmaya başlamıştır:

"Bunları imzalamayanlara ben imza ettirmeyi bilirim. Onlara öyle bir iş yapacağım ki, kendileri gelecek ve "Beyim, getir şu kâğıdı imza edelim„ diye yalvaracaklardır.„

Fakat işçiler bu hiddetli tehditlere ve sert sözlere aldırmamış, yine de haklarının tamamen kaybına sebep olacak ölüm bildirisini imzalamamışlardır. Patron, ısrarını arttırmış ve yazıhaneyi tehdit ve baskı merkezi haline getirmiştir. Ali Ramazanoğlu, sözlerini şöyle bitirmiştir:

"Sendikalı işçilerin kökünü fabrikadan kurutacağım.„

Bu suretle de sendikanın hak arayıcı ve kanuna bağlı olduğunu, farkına varmadan, anlatmıştır. Hakları idama kalkan kâğıdı imzalayan işçiler derhal Maden - İş Sendikası Başkanlığına başvurmuş, olup bitenleri tam olarak anlatmışlardır.

Sendika Başkanlığı olayı geniş bir şekilde kendi Müfettişlerine inceletmiş ve imza vermek zorunda kalan işçilerin de fikirlerinin ne olduğunu sormuşlardır. Olayın anlatılana, tutulan zabıt muhteviyatına uygun olduğunu gören sendika müfettişleri de Maden-İş Başkanlığına rapor vermişlerdir. Bunun üzerine durum Bölge Çalışma Müdürlüğüne bir yazı ile bildirilmiştir. Sendika şunları belirtmiştir:

Okuyup yazma bilmeyen işçilerden beş altısı, kendileri aleyhine olan ibranameyi imzalamıştır. İşveren bir ek bordro ile ödenmeyen yarım ücretleri vermek mevkiindeydi. Bunu yapmamış ve üstelik hakikate aykırı bir beyanı imzaya işçileri zorlamıştır. İşçilerin mağduriyetine son verilmelidir.

Bölge Çalışma Müdürlüğünün ilgisi ve kanun hükümlerinin tatbikini sağlaması beklenmektedir.

Ahmet ve Ali Ramazanoğlu Bakır Levha İmalâthanesinde cereyan eden olay bütün Maden - İş Sendikası topluluğu içinde çok büyük tepki uyandırmıştır.

İşçilerin önemli üç isteği

(Baştarafı 1. de)

bellibaşlı tedbirlerin arasında GREV'in çok mühim rolü vardır.

GREV'in lehinde ve aleyhinde çok şeyler söylenmiş ve yazılmıştır. Bu meyanda, işçi temsilcisi Sendikacı hüviyetinde kimselerin de Grev'in aleyhinde olduklarını söyliyenler çıkmaktadır. Bizce; Grev aleyhtarı işçiler ve bilhassa Sendikacıları üç kategoriye ayırmak icap eder.

1 — Grev'in mahiyet ve sosyal hayattaki faydalarını idrâkten âciz bulunanlar.

2 — Şahsî ve maddî menfaatlarına birinci plânda yer verenler.

3 — Çeşitli menfaat gruplarının âleti olanlar.

Grev'i demode olmuş "eskimiş bir silâh„ gözü ile görenlere verilecek cevabım şudur:

Vaktiyle Almanyada Hitler rejimi, İtalyadaki Mussolini rejimi grev'i yasak etmişti. Bu rejimlerin yıkılmasının hemen kabinde, bu memleketlerde, işçiye yalnız grev hakkını tanımakla kalmıyarak, aynı zamanda SENDİKA ve GREV hakkına Anayasalarında temel esaslardan biri olarak yer vermiş bulunmaktadırlar.

Halen Grev'i fiilen veya bukuken yasak kılan Demir perde gerisi memleketlerle, İspanya, Portekiz gibi totaliter memleketlerin yanında, hür ve demokrat memleketlerin saflarında yer almış bulunan Türkiyemizin de bulunduğunu görmek Vatansever ve Milliyetsever Türk işçisi olarak bize hüzün vermektedir.

Kaldı ki, vaad edilmiş, Hükûmet programlarında yer almış, hattâ 1951 yılında Hükûmetçe bir GREV ön tasarısı hazırlanmış olduğunu da hatırlatmış olursak, Grev'in Türk işçisine medenî bir hak olarak tanınması hususundaki ısrarımızın mânası daha iyi anlaşılır kanaatindeyiz.

Bu kesin kanaatin karşısında, benim GREV'in aleyhinde oluşum şeklindeki beyanlara gelince: Bir işçi, Sendikacı ve Türk — İş Başkanı olarak GREV'in aleyhinde konuşmam için, ortada hiç bir sebep olamıyacağı gibi, deruhte ettiğim Türk — İş Başkanlığı mesuliyetini müdrik bir insan olarak bu hakkı savunmam ve Türk İşçisine Grevin mâna ve mahiyetini izah etmem de vazifelerim meyanındadır.

GELİR VERGİSİ MEVZUU

Başta Konfederasyonumuz olmak üzere, işçi teşekküllerinin bütün kademelerinde bahis konusu edilen VERGİ müsavatsızlığı konusuna bu münasebetle tekrar temas etmek isterim. Bilindiği gibi, Zirai gelirlerden hacmi ne olursa olsun vergi alınmadığı gibi, Esnaf ve emsali ticarî işlerle meşgûl olanlardan senelik safi kazançlarından asgarî 7000 lirası vergiden muaf kılınmışken, emeğinden başka hiç bir gelir kaynağına sahip olmıyan bir işçinin, Meselâ bekâr bir işçinin senelik 800, evli ve iki çocuklu bir işçinin 1620 lirası vergiden muaf tutulmuştur.

Bu mevzuu işçi kongrelerinde bahis konusu edilmekte, asgarî senelik gelirlerimizin 5000 lirasının vergiden muaf kılınması istenmektedir.

Bundan doğacak vergi tahsilât farklarının Ziraî kazançlara teşmiliyle doğacak açığın ziyadesiyle kapanacağı gibi, sosyal adaletin teessüsü bakımından da çok faydalı olacağı mülâzaha edilmektedir. Son olarak geçen pazar günü yapılan kongrede bu konu ele alınmış, İşçi arkadaşların bu haklı temennisi karara bağlanarak, telgrafla Sanayi, Çalışma ve İnhisarlar Vekillerine duyurulduğu takdir

(Devamı 4. de)

Beraber Öğrenelim

SİGORTADAN ŞİKÂYETLERİ SENDİKAYA BİLDİRMEKTEN ÇEKİNMEMELİ, HASTALIĞINI ANLATAMAYACAK İŞÇİLERE YARDIM İÇİN MÜMESSİLLERDEN FAYDALANMALI GECE HASTALANAN İŞÇİLERİN SİGORTA KÂĞIDI ALMASINI İHMAL ETMEMELİ, SENDİKA PAZARLARI BİLE AÇIK KALIYOR

YAZAN:
KÂZIM NARMANLI

HASAN DİKMEN:

Soru: İşveren hepimize ihbar kâğıdı imzalatmak istedi. Bizler imzalamayınca Noter vasıtasıyla gönderdi.

Cecap: Kanun işverene de işçiye de hak tanımış. Kanunî durumları ara sıra bu sütunlarda yazdık. Sizin durumuza gelince işveren eğer Sendikacılık yapıyorsunuz diye sizi işyerinden uzaklaştırmak istiyorsa bunu yapamaz. Çünkü son çıkan kanun Sendika ve Sendikaya faydalı olmak bakımından işinde liyakat gösteren bir işçiyi Sendikacılık yapıyor diye kaldırıp atamaz. Zaten buna lüzum yok. Sendika etrafında bütün işçi toplanmaya başlamıştır. Sizi çıkarsa daha başkalarını karşısında görecektir.

SABRİ GÖKSÜZOĞLU:

Soru: Aramızda öyle işçi arkadaşlar varki hastalığını izah edemez durumdadır. Doktor Başından savarsa ne yapsın.

Cevap: Hasta olan bir insanı başından savacak Doktoru tasavvur edemem. İkincisi temsilci arkadaşlarınız işyerinde ne güne duruyorlar. İnsanî vazifeyi hepimiz koşarak yapmağa hazırız.

ALİ ÇAKMAK:

Soru: İşveren çalışma saatlerini kendi arzusuna göre değiştirebilir mi.

Cevap: Değiştiremez. Topluluğun kararı olması şarttır. Çünkü orada çalışan yüzlerce arkadaşların gelmesi gitmesi ev durumları mevzuu bahistir. Hem de bu iş dahilî talimatname işidir. İşçinin bu mevzuda da ihtilâf çıkarmağa hakkı vardır.

HASAN AKÇADAĞ :

Soru: Üç ihtar alan işinden atılır mı?

Cevap: İhtarların çeşitleri vardır. 16. maddeye isabet ediyorsa işinden çıkarılır. Bahane ve desise uyduruluyorsa Sendika ne diye kurulmus hemen müracaat edilsin.

HALİS BİLİCİ:

Soru: Üç vardiya çalışan arkadaşlar gece rahatsızlanınca viziteye çıkamıyorlar. Çünkü yazacak kimse yok?

Cevap: Sakın ha hemen işyerini ikaz edin. Zira ihmalden doğacak zararlar için Sigorta derhal yakasına yapışır. Hemde bir vatandaşa yazıktır. Kanuna göre işveren bu durumda en yakın kolaylığı göstermek mecburiyetindedir.

HALİT ÜZÜLMEZ:

Soru: Sigortadan şikâyeti Sendikaya bildirebilir miyiz?

Cevap: Aman can kardeşim Sendika Kongreleri en büyük hakkımız. Ondan daha tabiî hak ne olabilir. Hemen.

HAMDİ DAĞLI:

Soru: Sendika işyerinde nasıl temsilci tâyin eder?

Cevap: İşçilerin sevdikleri arkadaş Merkeze bildirilir ona göre tahkikat yapılır ve İdare Hey'eti kararı ile de temsilci tâyin edilir.

SELÂHATTİN GÖKLER:

Soru: 1 — Üye Sendika ile nasıl temas etmelidir. 2 — İş saati haricine Sendika alâkâdar olur mu?

Cevap: Üyenin canı istediği gibi Sendika ile tamas edebilir. İş saati haricinde de dahilinde de hatta çok defa Pazar günleri dê sendika açıktır.

ADİL ÖZTÜMER:

Soru: Grev istersek suç mudur?

Cevap: O ne biçim soru. Tabiî isteyeceğiz. Devlet baba da verecek. Çünkü 20 ci asırdayız. En güzel hakkımız da kollektif akidle Grevdir. Suç sayılma zamanı çoktan geçti bile.

MEHMET SARISOY:

Soru: Kaza ile Doktordan istirahat alan arkadaşın nasıl para alması lâzımdır?

Cevp: Sorunuzdan anladığıma göre kesilen üç günü soruyorsunuz. Kazada üç gün kesilmez. Hastahanede yatarsa yarım Ayakta tedavide evli ise üçte iki bekârsa yarım alır.

Maden hurdacılık işçilerine kademeli olarak zam verildi

Maden Hurdacılık Şirketine ait Fenerdeki Femi Söküm fabrikası işçilerine zam yapılması için Maden — İş sendikası toplulukla iş ihtilâfı çıkarmıştır. Kesin uzlaşma safhasında sendika temsilcilerile işveren arasında anlaşma olmuştur. İşçilerin gündeliklerine 1 lira ile yedi lira arasında zam yapılmıştır. Ancak 10 kadar işçinin yevmiyeleri 32 lira olduğu için işveren bunlara zam yapmamıştır. Sendika Maden hurdacılık şirketi Genel müdürlüğüne bir yazı göndererek bu işçilere de zam yapılmasını istemiş. Ayrıca bütün işçilere yoğurt ve yemek verilmesine ve taşıt teminini istemiştir.

işçilerin önemli üç isteği

(Baştarafı 3. Sayfada)

kolaylaştıracağı şeklindeki konuşmam, tamamen yanlış anlaşılarak adı geçen bu üç Vekilimizin işçi meseleleriyle meşgûl olmadıkları şeklinde bir iki gazetemizde çıkan havadisi de bu şekilde tavzih etmek isterim. Vekillerin işçi taleplerine alâkasız kaldığı şeklinde herhangi bir konuşma olmamıştır.

İŞÇİ İKRAMİYELERİ

Bilindiği gibi, Devlet Sektöründe çalışan işçilere verilmekte olan senede iki maaş tutarındaki ikramiyenin 1959 yılı ikinci ikramiyesinin yüzde 50 si dünden itibaren tevzi edilmiş bulunmaktadır.

Bu mevzudaki görüşlerimiz müteaddit defalar ifade edilmiştir. Pahalılığı kamçılayan bu ikramiye tevzii usulü, memurlara olduğu gibi, işçi ücretlerine ilâvesi suretiyle kaldırılmasını istedik. İstiyoruz.

İnşallah, bu ikramiye son ikramiye olur. Bu dertten hem biz işçiler, hem alâkalılar kurtulmuş olur.

- Tarihi Bahisler -

Atatürk ve Ankara

Yazan: Emekli Sb. Kemal SARIOĞLU

Dünyayı titreten koca ATTİLA Bizans İmparatoruna gönderdiği bir mesajında (Sen asîl bir ecdadın torunu olduğunu söyliyorsun. Ben ise ASİL BiR IRKIN evladıyım!) demişti.

İşte o Asîl Irkın bir Büyük EVLADI daha: MUSTAFA KEMAL!

İşte:

Mevlânânın anladığı mânâdaki dostluklara sadık kalmış bir İNSAN,

İntiriklardan daima uzak kalmış bir ASKER,

Düşmanlarını arkadan değil fakat tabyasının kudretiyle daima açık alanlarda yere vurmasını bilmiş eşsiz bir KUMANDAN,

Milletine ve insanlığa hizmeti kendine ibâdet saymış bir KEMAL EHLİ,

İçtimaî fikirlerinin kudret ve hayatıyetini tatbikat sahasındaki tehakkuk kabiliyetiyle sağlamasını bilmiş bir İNKİLAPÇI,

İç ve dış mânî ve mücadelelere rağmen Millet ve memleket lehine aldığı kararları azım ile takip eden ve tatbikatına müşavere ve iradesiyle karar veren mümtaz bir DEVLET ADAMI,

Bu günkü BEEELÜKS. UNESCO ve CENTO gibi iktisadi ve siyasi dünya iş birliğinin temeli olan insan hak ve hürriyetlerine bağlı umde ve idealleri otuz yıl önce Balkanlarda kurmağa çalışmış Dâhî bir DİPLOMAT,

Hayat olaylarını, büyük bir mürşit olarak bize telkin ettiği, müspet ilimlerle tahlil eden bir FİLOZOF,

İyinin ve güzelin tercümanı olan iç alemini tatlı mâvi renkteki gözlerinde okuduğumuz bir EDİP,

İradesi daima Yurdda sulh ve cihanda sulh prensiplerine hâkim olmuş mümtaz bir BAŞKAN,

olan Asîl Türk Milletinin bu BÜYÜK EVLADI ATATÜRKÜN Türkiye Cümhurìyetini Ankarada ilân etmesinin ve bu şehri Devlet Merkezi yapmasının, elbette ki, tarihî bazı faktörleri vardır.

Tarih sahifelerini çevirirsek görürüzki Ankara Türklerin dörtbin senelik bir vatanıdır.

Yine görüyoruzki Milattan ikibin sene evvel HİTİTLER burasına BEYAZ YAYLA mânâsına gelen ANGUVA adını vererek Devlet Merkezi yapmışlar, buralarda muazzam bir Türk medeniyeti kurmuşlar, ve Ankara, nasılki, yakın geçmişte, Avrupa Medeniyetinin (!) getirdiği ölüm kasırgasına ve topyekün taarruzuna (YIKIL!') emrini verdiyse uzak geçmişte de Frikyalılara, Galatlara, Romalılara, Bizanslılara, İranlılara, Araplara ve bunlara benzer mütecaviz kavmlara da ayni tarihi emri vermesini bilmiş ve her devirde Türk Hâkimiyyetini savunmuştur.

Kurtuluş savaşında, MEHMETÇİK lerin etten bir kal'a, SUBAY larımızın birer çelik pence olarak KADIN ve ERKEK her TÜRKÜN bir orduya bedel olduğunu ispat ettiğimiz SAKARYA nın en kuvvetli bir kolu olan Ankara suyunun geçtiği ovanın doğu kenarında yükselen Ankara kal'ası tarihî hadisat itibariyle çok zengin olduğu kadar Doğu Anadoluyu Güneye ve Batıya bağlayan stratejik yolların da mihrakıdır.

Bu Kal'anın coğrafî ve jeolojik önem ve özellikleri ne ilaveten IRKIMIZ ile olan dörtbin yıllık tarihî ilgisinin mahiyyet ve hüviyyeti bakımından da bizim için havatî ehemmiyeti haiz olduğu itiraz kabul etmez bir hakikattır.

Ankaranın tarihini iki devrede mütalaa edelim:

1 — Milattan önce:

1834 tenberi muhtelif arkeoloji âlimlerinin ve bilhassa 1931 den buyana alınan arkeoloji enstitüsünün BOGAZKÖY de (BOCAZ KAL'A) yaptığı kazılarda meydana çıkarılan Höyüklerin karakteristik vasıfları itibariyle Ankara ve civarının Milattan ikibin yıl önce HİTİT lerin vatanı olduğu ve burada bulunan insan heykellerinin şekil ve tipleri nin de kat'iyen romalıya, atinalıya veya diğer her hangi bir tipe benzemeyüp doğrudan doğruya HİTİT lere ait olduğu ve ayrıca HİTİT Beşşehri HATTUŞAŞ'ın burada bulunduğu tespit olunmuştur.

Yine tarihin seslendiğine göre, her ortaçağ devletinde olduğu gibi müdafaa imkânlarının yüksek yaylalarda, kayalık ve sarp dağlarda kurulan kal'a, şato ve hisarlarla sağlanması zarureti karşısında kalan HİTİT ler Hükümet Merkezleri deniz seviyesinden 980 metre yükseklikteki bu mahalle nakletmişler ve yukarda belirttiğim vechile adına da BEYAZ YAYLA manasına gelen ANGUVA demişler.

Herodot'a göre de milattan üçyüz yıl öncesine kadar HİTİT idaresinde kalan bu mıntıkanın bilahare Bitinya (Bursa) kralının eline düştüğü ve İzmit kralı Nocomed babası Bitinya kralı Zibeas'a karşı giriştiği savaşta Narbonn'lardan Gaulois'lıları yardımına çağırdığı ve güya bu hizmetlerine karşılık bu mıntıkayı Milâttan 278 yıl önce onlara hediye ettiği anlaşılmaktadır.

2 — Milattan sonra :

Bazı tarih yazarları Romalıların Milattan iki yüz yıl sonra Galatia dedikleri bu kal'ayı zabt ederek burada August'ün vasiyetnamesinin yazıldığı Ancyre mabedini inşa ettiklerini ve çapa resmini taşıyan paralar bastıklarını kayd etmekte ve ayrıca çapanın latincesi olan Ancora ismini de şehre verdiklerini ilaveten beyan etmektedirler. Bu şehrin romalılar devrinde de HİTİT'ler devrinde olduğu gibi askerî ve ticarî ehemmiyetini tekrar kazandığı anlaşılmaktadır.

Diğer taraftan arkeoloğların verdikleri tarihî malumat ise Ankaranın IV yüz yılda tekrar Türklerin eline geçtiği ve burada VI yüzyılda basılmış Türk paralarına tesadüf edildiği merkezindedir.

İslamiyet devrinde Ankara şehrinin onuncu yüzyılda Horasan Selçüklarından Alp Arslanın Emirlerinden olan Türkmen Beyi Danışment Ahmet Gâzinin kurduğu Danışmentliler devletinin hakimiyeti altına girdiği ve bilahare Haçlılar tarafından zabt olunarak Bizanslılara verildiği ve nöbetleşe İranlılar ve Araplar tarafından istila olunduğu ve nihayet onüçüncü yüz yılın ortalarına doğru Osmanlı İmparatorluğu tarafından isgal edildiği ve bir aralık hükûmet otoritesinin zayıflaması neticesinde bir zamanlar Selçuk ve Osmanlı devletlerinin kuruluşlarında çok büyük hizmetleri dokunmuş olan AHİLER tarafından hükûmet merkezi olarak idare edildiği görülmektedir.

Ankara şehri, Osmanlılar tarafından kat'i olarak 1360 yılında Ertenoğullarından alınarak İmparatorluk ülkesine ithal olunmuş ve bu suretle bu Muhteşem Kal'a özlediği Öz Türk idaresine, bir daha ayrılmamak üzere, kavuşmuştur.

Ancak ondördüncü yüz yılda Yıldırım Bayezidin Büyük Türk Cihangiri Timurlenkle yaptığı ve başta Şehzadeleri, ile Veziri Azam Çandarlı Ali paşa olduğu halde diğer beylerin hiyanet ve ihânetine rağmen bir kaç kişilik sadık maiyetiyle ERKEKÇESİNE savaşıp çaresiz esir düşmesi üzerine pek kısa bir zaman için sahipsiz kalan Ankara kal'ası Timurun Semerkanda avdeti üzerine Beşinci Padişah Çelebi Sultan Mehmet I tarafından tekrar idare altına alınmıştır.

Tarihçesini çok kısaca yukarda anlattığımız Ankara ve civarına Milattan önce Roma ve Atina medeniyetlerinin kat'iyyen nufuz edemediğini ve bilahare de geçici kasırgalar halinde bazı istilaların vukubulduğunu ve netice itibariyle Hititler devrinden beri bir hürriyet meş'alesi olarak Anadolunun göbeğinde Türk davasına ışık serptiğini görüyoruz.

(ANKARA) adına gelince:

Yine yukarda belirtmeğe çalıştığım vechile Ankara kal'ası adını Romalıların Ancora veya Ancyr'ından almış olmayıp doğrudan doğruya HİTİT lerin beyaz yayla manasına gelen ANGUVA dan aldığı ve bu günkü isminin bu kelimenin halk dilinde uğradığı değişik bir şekli olduğu itiraz kabul etmez. Zira devre itibariyle HİTİT medeniyetinin Romalılara tam ikibin yıl tekaddüm etmiş olması bakımından da bu Muhteşem Kal'amıza adını HİTİTlerin vermiş olmasından zerre kadar şüphe etmemek gerektir. Kaldıki bu adverme siyasî bir neticeden ziyade milli bir âmildir.

Binaenaleyh Koca Atatürkün cihan durdukça dalgalanması mukadder olan Cumhurbaşkanlığı Forsunu Çankayanın penbe hilaller halinde gök kubbe ile birleştiği borcuna çektirmekte ne kadar hakkı varsa, bozkırlarını bereket fışkıran ovalar haline getirdiği ve insanoğlunun hırçın ve haşni bir tabiatle mücadelesinde ulaştığı zaferle muazzam sosyal ve sınaî tesisleri, ilim ve irfan müesseseleri, bankaları ve apartmanlarıyla, yolları ve parklarıyla modern yepyeni bir şehir halinde yükselttiği ve güzelleştirdiği Ankara şehri de, ölmez zaferleri ve onulmaz yasıyle Türk Milletinin gönlünde yatan bu Yüce Banisini, göğsünde en büyük sevgi ve kıskançlıkla saklamakta o kadar haklıdır.

İçinde kıvranan öksüz bir acıyla öncemizin ve sonramızın gizlendiği Anıtkabre baktı mve parlamadan sönen bir kandil gibi baştaki selviye dayanarak kaderin tamamladığı bu ömre gönlümde biriken elemi seslendim:

ATA'nın mezarını bir yabancı kabirden,
Hiç izi olmadan, ayıran, ayırt eden
ne taştır, ne kitabe, ne saygı ne sıradır,
Hıçkırıksız ağlayan ölmez bir hatıradır!!

Petrol sanayimiz hızla inkişaf ediyor

ANKARA (A.A.) — Koordinasyon Vekili ve Sanayi Vekâleti Vekili Sebati Ataman, İzmit civarında kurulacak olan yeni bir tasfiyahane hakkında Anadolu Ajansı muhabirine şu beyanatta bulunmuştur:

(Hükûmetimizle tanınmış Amerikan Petrol Şirketlerinden Caltex arasında İzmit civarında yeni bir tasfiyehane inşası için 2 Ekim 1959 tarihinde bir anlaşma imzalanmıştır.

Senede bir milyon ton kapasitede bir rafineri inşasını derpiş eden bu anlaşma gerek hükûmetimiz gerek Caltex idare meclisi tarafından tasvip edilmiş bulunduğundan 12 Ekim 1959 tarihinde mer'iyete girmiştir.

Anlaşmaya göre, Caltex ile Türkiye petrolleri A.O. (TPAO) ortak olarak 10 milyon dolar sermayeli bir tasfiyehane şirketi kuracaklardır. Şirketin sermaye hissesinin yüzde 51,i TPAO ya, yüzde 49'u Caltexe ait olaraktır. Caltex sermaye hissesini döviz olarak nakden verecek, TPAO ise sermaye hissesi mukabilinde esas itibariyle rafineri arazisini ve yol ve elektrikiğin bağlanması gibi diğer bazı kolaylıklar temin edecektir. Rafineri, aralıklar temin edecektir. Rafineri, arazi hariç, 7 milyon doları iç finansman 18.650.000 doları dış finansman olmak üzere 25.550. dolara mal olacaktır. Kurulacak rafinerinin maliyetinin bilhassa dış finansman bakımından işbu meblâğı tecavüz etmiyeceği Caltex tarafından garanti edilmiştir. Caltex'in sermaye hissesi çıktıktan sonra dış finansmanı tamamlamak için lüzumlu 13.750.000 dolar Caltex tarafından kredi olarak verilecektir.

İşbu kredi rafinerinin faaliyete geçmesinden itibaren bir sene sonra başlamak üzere senelik musavi taksitler halinde yüzde 5,75 faizel 6 senede ödenecektir. Mahallî masraflar için lüzumlu 7 milyon dolar mukabili Türk lirası da keza Caltex tarafından, Türkiyedeki alacaklarından kredi olarak verilecek, ifası dış kredinin şartlarına tabi olacak, ancak faiz nisbeti yüzde 3 den ibaret bulunacaktır. Caltex tarafından bu suretle verilecek kredi 11 Mayıs 1959 tarihli Paris anlaşmasından çıkarılacaktır. Caltex işbu kredilere ilâveten ortaklığın devamı müddetince tasfiyehane şirketine işletme sermayesi olarak faizsiz 4.307.000 dolar verecektir.

Diğer taraftan TPAO Caltex'in şirketteki hissesini, rafinerinin faaliyete geçmesinden itibaren 10 sene sonra, hakikî değerindeki artış ne olursa olsun, itibarî değeri üzerinden satın alacaktır.

Rafineri, anlaşmasının mer'iyete girdiği tarihten itibaren 3 ay içinde Caltex tarafından müteahhide ihale olunacak ve bu tarihten itibaren 24 ayda ikmal edilerek 12 Ocak 1962 tarihine kadar işletmeye alınacaktır.

Anlaşmada, Caltex tarafından yüklenilen teahhütlerin ademi ifasına ve rafinerinin tesbit olunan tarihten yâni engeç 12 Ocak 1962'ye kadar tamamlanmasına karşı cezai şart, tazminat tediyeleri derpiş olunmuştur.

Rafineriden elde edilecek kârdan ortaklar önce sermaye hisselerinin yüzde 10' una tekabül eden temettüler aldıktan sonra bakiye kârın yüzde 90'ı TPAO' ya yüzde 10'u Caltexe ait olacaktır.

Rafinerinin idaresi ilk 10 senelik faaliyet devresinde Caltexe ait olacak ve şirketin Umum Müdürünü Caltex tayin edecektir. Ancakrafinerinin işletme ve idaresinde gittikçe artan sayıda Türk personel istihdam edileceği gibi rafineri şirketinin ikinci Umum Müdürünü ve ve Muhaseba Müdürünü TPAO tayin edecektir. Şirketteki ortaklık nihayete erdiği vakit rafineri şirketini ehliyetle idare etmesini mümkün kılmak gayesiyle ikinci Umum Müdür, Rafineri Şirketinin bütün faaliyetlerine vukuf kesbedecek ve iştirak edecektir.

Rafineride istihsal olunan petrol mahsullerinin normal mahreci Petrol Ofis olacaktır.

Rafineri için lüzumlu ham petrol 18 sene müddetle, beynelmilel ve rekabet fiatları üzerinden, Caltex tarafından temin olunacaktır. Uygun evsafta yerli ham petrol bulunduğu taktirde bunun tercihan kullanılması mecburidir. Ayni şekilde ham petrol nakliyesi de Caltex tarafından temin olunacak, ancak Türk tankerler mevcut oldukça ayni şartlarla bunlar kullanılacaktır.

Petrol sanayiinde carî en yüksek standartlara uygun olarak inşa edilecek rafinerinin kurulması memleketimizde petrol sanayiinin inkişafında yeni ve mühim bir merhale teşkil edecek ve diğer çeşitli menfaatler yanında memleketimize tahminen senede vasati 8 milyon doların üstünde döviz tasarufu temin eyliyecektir.

Bu rafineri Mersinde kurulması tekarrür eden rafineriden ayrı olarak inşa edilmektedir."